

## I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

## ODPORÚČANIA

## RADA

## ODPORÚČANIE RADY

z 13. júla 2018,

**ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2018**

(2018/C 320/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii <sup>(1)</sup>, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 22. novembra 2017 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2018. Náležite pri tom zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv, ktorý vyhlásil Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Komisia 22. novembra 2017 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 <sup>(2)</sup> aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Belgicko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Rada prijala 14. mája 2018 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny <sup>(3)</sup> (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu“).

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

<sup>(2)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

<sup>(3)</sup> Ú. v. EÚ C 179, 25.5.2018, s. 1.

- (2) Belgicko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii, zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu uvedené v odporúčaní 1 až 3.
- (3) Správa o krajine na rok 2018 bola pre Belgicko uverejnená 7. marca 2018. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Belgicko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 11. júla 2017 <sup>(1)</sup>, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Belgicka pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020.
- (4) Belgicko 27. apríla 2018 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2018 a svoj program stability na rok 2018. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Podľa článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 <sup>(2)</sup> platí, že ak je to potrebné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí.
- (6) Belgicko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a dlhovému pravidlu. Vláda vo svojom programe stability na rok 2018 plánuje postupné zlepšovanie celkového salda, a to z deficitu vo výške 1,0 % HDP v roku 2017 na prebytok vo výške 0,1 % HDP v roku 2021. Strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je vyrovnaná rozpočtová pozícia v štrukturálnom vyjadrení, sa plánuje dosiahnuť do roku 2020. Prepočítané štrukturálne saldo <sup>(3)</sup> však stále vykazuje deficit vo výške 0,2 % HDP v roku 2020. Po tom, ako pomer verejného dlhu k HDP dosiahol v roku 2014 vrchol na úrovni takmer 107 % HDP a v roku 2017 klesol na približne 103 % HDP, sa podľa programu stability na rok 2018 očakáva, že do roku 2021 bude ďalej klesať na úroveň 94,6 %. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je realistický. Zároveň neboli konkretizované opatrenia potrebné na podporu plánovaných cieľových hodnôt deficitu na obdobie od roku 2019, čo prispieva k zhoršeniu štrukturálneho salda v roku 2019, ktoré pri nezmenených politikách očakávala Komisia vo svojej prognóze z jari 2018.
- (7) Komisia 23. mája 2018 uverejnila správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ, pretože Belgicko v roku 2017 nedosiahlo dostatočný pokrok smerom k dodržaniu referenčnej hodnoty pre znižovanie dlhu. Keďže v súčasnosti neexistujú dostatočne spoľahlivé dôkazy, na základe ktorých by sa dalo tvrdiť, že v Belgicku existuje značná odchýlka v roku 2017 a za roky 2016 a 2017 posudzované spoločne, v správe sa po posúdení všetkých relevantných faktorov nedalo dospieť k úplnému záveru, či dlhové kritérium v zmysle vymedzenia v zmluve a v nariadení Rady (ES) č. 1467/97 <sup>(4)</sup> je alebo nie je splnené. Komisia opätovne posúdi dodržiavanie referenčnej hodnoty pre znižovanie dlhu na základe údajov *ex post* za rok 2018, ktoré sa majú oznámiť na jar 2019.
- (8) V programe stability na rok 2018 sa uvádza, že vplyv bezpečnostných opatrení na rozpočet je v roku 2017 značný, a poskytujú sa dostatočné dôkazy o rozsahu a povahe týchto dodatočných rozpočtových nákladov. Podľa Komisie oprávnené dodatočné výdavky na bezpečnostné opatrenia dosiahli v roku 2017 úroveň 0,02 % HDP. Ustanovenia uvedené v článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1466/97 umožňujú, aby sa zohľadnili

<sup>(1)</sup> Ú. v. EÚ C 261, 9.8.2017, s. 1.

<sup>(2)</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

<sup>(3)</sup> Saldo očistené od cyklických vplyvov bez jednorazových a dočasných opatrení, prepočítané útvarmi Komisie podľa spoločne dohodnutej metodiky.

<sup>(4)</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlňovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).

tieto dodatočné výdavky, keďže závažná teroristická hrozba je nezvyčajnou udalosťou, jej vplyv na verejné financie Belgicka je značný a v prípade, že by sa povolila dočasná odchýlka od postupu úprav smerujúcich k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa, neohrozila by sa tým udržateľnosť. Požadovaná úprava smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu na rok 2017 sa preto znížila s cieľom zohľadniť tieto dodatočné náklady.

- (9) Rada 11. júla 2017 odporučila Belgicku, aby zabezpečilo, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov <sup>(1)</sup> v roku 2018 nepresiahne 1,6 %, čo zodpovedá ročnej štrukturálnej úprave vo výške 0,6 % HDP. Zároveň bolo uvedené, že v posúdení návrhu rozpočtového plánu na rok 2018 a následnom posúdení rozpočtových výsledkov za rok 2018 sa bude musieť náležite zohľadniť cieľ, ktorým je plnenie zámerov fiškálnej politiky, ktoré prispievajú k posilneniu prebiehajúceho oživenia a k zabezpečeniu udržateľnosti verejných financií Belgicka. Po tom, ako Komisia pri príprave svojho stanoviska k návrhu rozpočtového plánu Belgicka na rok 2018 posúdila mieru oživenia v Belgicku a náležite zvažila jeho problémy v oblasti udržateľnosti, dospela k záveru, že v tomto ohľade netreba zohľadniť žiadne ďalšie prvky. Z prognózy Komisie z jari 2018 vyplýva, že existuje riziko značnej odchýlky od odporúčanej úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2018 a za roky 2017 a 2018 posudzované spoločne.
- (10) Keďže pomer verejného dlhu Belgicka k HDP sa nachádza nad úrovňou 60 % HDP a plánovaná produkčná medzera je na úrovni 0,4 %, nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov by nemala v roku 2019 presiahnuť 1,8 % v súlade so štrukturálnou úpravou vo výške 0,6 % HDP na základe spoločne dohodnutej matice úprav požiadaviek Paktu stability a rastu. Za predpokladu nezmenenej politiky by sa Belgicko vystavilo riziku značnej odchýlky od uvedenej požiadavky v roku 2019 a za roky 2018 a 2019 posudzované spoločne. Prima fácie sa nepredpokladá, že Belgicko v rokoch 2018 a 2019 dodrží dlhové pravidlo. Rada celkovo zastáva názor, že od roku 2018 by sa mali prijať opatrenia potrebné na zosúladenie s ustanoveniami Paktu stability a rastu. Bolo by obozretné, keby sa všetky neočakávané zisky použili na ďalšie zníženie pomeru verejného dlhu k HDP.
- (11) Udržateľnosť verejných financií zostáva výzvou aj naďalej. Dôchodkové reformy, ktoré sa schválili v roku 2015, boli významným krokom v riešení rizík súvisiacich s dlhodobým starnutím, avšak správa o starnutí za rok 2018 poukazuje na to, že dlhodobé výdavky súvisiace so starnutím, ktoré sa vynakladajú na dôchodky a dlhodobú starostlivosť, sú vyššie, než sa pôvodne očakávalo. Predpokladá sa, že podiel výdavkov na dôchodky na HDP vzrastie v roku 2070 o 2,9 percentuálneho bodu v porovnaní s nárastom o 1,3 percentuálneho bodu v roku 2060 (a priemerným poklesom o 0,1 percentuálneho bodu v Únii) v poslednej aktualizácii. V tejto súvislosti by úplné zrealizovanie plánu vládnych reforiem mohlo prispieť k zvládnutiu týchto rizík. Okrem toho sa predpokladá, že výdavky na dlhodobú starostlivosť, ktoré už aj tak prevyšujú priemer Únie, sa do roku 2070 zvýšia z 2,3 % HDP na 4,0 % HDP. Obmedzením fragmentácie organizačnej štruktúry dlhodobej starostlivosti, ktorá je spôsobená rozložením právomocí medzi rôznymi úrovňami správy, by sa mohla zvýšiť efektívnosť vynakladania výdavkov v tejto oblasti.
- (12) V prípade federatívneho členského štátu, akým je Belgicko, kde sa právomoc vynakladať výdavky z veľkej časti decentralizovala na nižšie úrovne verejnej správy, má účinná koordinácia rozpočtu zásadný význam. V snahe zlepšiť vnútornú koordináciu a transponovať fiškálnu časť Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii („fiškálna dohoda“) federálna vláda uzavrela v roku 2013 dohodu o spolupráci s verejnými správami na úrovni regiónov a spoločenstiev s cieľom vymedziť všeobecné a individuálne viacročné fiškálne postupy, ktoré má monitorovať Vysoká finančná rada. Podarilo sa dospieť k dohode o individuálnych fiškálnych cieľoch, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2020, čo je pozitívny krok. Formálna dohoda o každoročných fiškálnych cieľoch na všetkých úrovniach verejnej správy sa však ešte stále nedosiahla. Dosiahol sa pokrok v zavádzaní záruk, ktoré dostatočne chránia nezávislosť Vysokéj finančnej rady.
- (13) Obmedzovanie výdavkov by mohlo vo fiškálnej konsolidácii zohrávať väčšiu úlohu. Celkové verejné výdavky vyjadrené ako percentuálny podiel HDP sa pohybujú nad priemerom eurozóny. Hoci majú verejné investície potenciál stimulovať rast v dlhodobom horizonte, v porovnaní s európskymi štandardmi sú nízke, a to najmä vo vzťahu k celkovým verejným výdavkom. Nízky je nielen objem dostupného verejného kapitálu, ale zhoršila sa aj kvalita verejnej infraštruktúry. Preskúvanie výdavkov môže prispieť k inteligentnejšiemu rozdeľovaniu výdavkov

<sup>(1)</sup> Čisté primárne verejné výdavky pozostávajú z celkových verejných výdavkov bez úrokových výdavkov, výdavkov na programy Únie plne hrazených z fondov Únie a nediskrečných zmien vo výdavkoch na dávky v nezamestnanosti. Tvorba hrubého fixného kapitálu financovaná z vnútroštátnych zdrojov je rozložená na obdobie štyroch rokov. Diskrečné opatrenia na strane príjmov alebo zvýšenia príjmov vyplývajúce z právnych predpisov sú započítané. Jednorazové opatrenia na strane príjmov aj výdavkov sú vzájomne započítané.

a k podporovaniu konsolidácie, ktorá má priaznivý vplyv na rast. Na regionálnej úrovni iba Flámsko plánuje zaviesť do svojho rozpočtového postupu prístup založený na preskúmaní výdavkov. Navyše ani jedna úroveň verejnej správy dnes v Belgicku nie je viazaná vnútroštátnymi výdavkovými pravidlami s výnimkou stropu pre výdavky na zdravotnú starostlivosť. To je v protiklade s tým, že v celej Únii sa takéto pravidlá prijímajú čoraz častejšie, a bráni to aj fiškálnej konsolidácii založenej na výdavkoch. Príspevky do belgického systému ochrany vkladov navyše nie sú investované do oddeleného portfólia nízkorizikových aktív.

- (14) Rozdelenie dlhov a aktív medzi belgickými domácnosťami odhaľuje niektoré slabé miesta, a to aj napriek ich celkovej priaznivej majetkovej situácii. Dlhšie trvajúce obdobie, počas ktorého ceny nehnuteľností určených na bývanie rástli rýchlejšie ako disponibilný príjem domácností, malo za následok spolu s pokračujúcim nárastom zadlženosti domácností zraniteľnosť ich finančnej situácie. Makroprudenciálne opatrenie zamerané predovšetkým na odolnosť bankového sektora sa vykonalo v apríli 2018 s cieľom riešiť nárast systémových rizík týkajúcich sa sektora nehnuteľností určených na bývanie. V budúcnosti by sa vnútroštátny rámec pre prijímanie makroprudenciálnych rozhodnutí mohol posilniť s cieľom zvýšiť schopnosť orgánov makroprudenciálneho dohľadu včas uplatniť makroprudenciálne nástroje. Zdá sa, že ceny nehnuteľností určených na bývanie sú v súčasnom období mierne nadhodnotené.
- (15) Ako sa uvádza v odporúčaní pre eurozónu, boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu je nevyhnutným predpokladom toho, aby sa zabránilo narušeniu hospodárskej súťaže medzi firmami, aby sa zabezpečilo spravodlivé zaobchádzanie s daňovníkmi a aby sa chránili verejné financie. Účinky presahovania stratégií agresívneho daňového plánovania daňovníkov medzi členskými štátmi si vyžadujú, aby sa na úrovni vnútroštátnych politík podnikali koordinované opatrenia s cieľom doplniť právne predpisy Únie. Bývalý systém odpočítavania hypotetických úrokov, ktorý bol založený na vlastnom kapitále, sa nahradil prírastkovým systémom. Nový systém, ktorý vychádza z rovnakého prírastkového základu ako úľava pre rast a investície, ktorá bola navrhnutá v spoločnom základe dane z príjmov právnických osôb, bude obmedzený na prírastkový vlastný kapitál vypočítaný na základe päťročného priemeru. Táto zmena by mala prispieť k rozpočtovej neutralite reformy dane z príjmov právnických osôb a popritom riešiť problém potenciálneho zneužívania systému na agresívne daňové plánovanie a súčasne zmierniť problém zvýhodňovania dlhu oproti kapitálovému financovaniu. Keďže vznikali obavy v súvislosti s tým, že neexistujú žiadne osobitné pravidlá proti zneužívaniu právnych predpisov, v súčasnosti sa pripravuje rámec, ktorý by mal zabrániť zneužívaniu. Je to pozitívny krok. Bude sa pozorne monitorovať, aby sa zabezpečilo, že nové pravidlá sa budú vzťahovať na všetky príslušné formy zneužívania. Komisia bude v nadväznosti na nedávne výmeny pokračovať v konštruktívnom dialógu s cieľom bojovať proti stratégiám agresívneho daňového plánovania daňovníkov.
- (16) Nedávny hospodársky rast prispel k vytvoreniu veľkého počtu pracovných miest. Rast zamestnanosti bol výrazný v roku 2017 a miera nezamestnanosti sa v súčasnosti približuje k úrovni pred krízou. Pokiaľ však ide o mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 až 64 rokov (68,5 % v roku 2017), Belgicko zatiaľ nesmeruje k splneniu svojho cieľa (73,2 %) vytýčeného v rámci stratégie Európa 2020. Pokiaľ ide o účasť znevýhodnených skupín na trhu práce, zatiaľ sa dosiahol len obmedzený pokrok, keďže nečinnosť a nezamestnanosť sa týkajú predovšetkým nízkokvalifikovaných osôb, osôb s migrantským pôvodom a starších pracovníkov, čo znamená, že prekážkou integrácie na trhu práce sú tak štrukturálne faktory, ako aj faktory špecifické pre konkrétne skupiny. Najmä osoby s migrantským pôvodom, ktoré tvoria veľký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, naďalej čelia nepriaznivým výsledkom na trhu práce, a preto predstavujú významný nevyužitý potenciál trhu práce. V roku 2016 miera zamestnanosti osôb narodených mimo EÚ predstavovala 49,1 %, čo je o viac ako 20 percentuálnych bodov menej ako v prípade domáceho obyvateľstva (rozdiel bol ešte výraznejší u žien). Aktivačnými opatreniami by sa pomohlo ľuďom zo znevýhodneného prostredia, ale existujú isté dôkazy, že takéto aktivačné opatrenia nie sú rovnako účinné pre všetky skupiny obyvateľstva. Hoci sa prijali určité opatrenia, aby sa pomohlo novopričádzajúcim migrantom s integráciou a aby sa riešil problém diskriminácie, koordinácia medzi jednotlivými oblasťami politiky a politickými úrovňami ešte stále nie je dostatočná na to, aby sa dal vyriešiť problém integrácie ľudí s migrantským pôvodom na pracovnom trhu. Výrazné regionálne rozdiely vo výsledkoch na trhu práce pretrvávajú.
- (17) Napriek tomu, že sa vyvinulo úsilie o zníženie daňovo-odvodového zaťaženia práce, faktory odrádzajúce od práce zostávajú vysoké v prípade niektorých skupín, ako sú jednočlenné domácnosti zarábajúce priemernú mzdu a druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti. Napriek predchádzajúcim opatreniam daňovo-odvodové zaťaženie jednočlennej domácnosti zarábajúcej priemernú mzdu zostalo v roku 2016 jedným z najvyšších v Únii. Pasca nezamestnanosti v prípade osôb s nízkou mzdou (67 % priemernej mzdy za jednočlennú domácnosť) je tiež jednou z najvyšších v Únii. Vysoká miera daňových prekážok pre druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti, najmä ženy, pretrváva.
- (18) Miera voľných pracovných miest je jednou z najvyšších v Únii, čo poukazuje na veľký nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, čo okrem iného súvisí s nízkou mobilitou a nedostatočnými jazykovými zručnosťami najmä v dvojazyčnom bruselskom regióne. Účasť na celoživotnom vzdelávaní je nízka. Väčšia angažovanosť jednotlivcov a zamestnávateľov v otázkach kontinuálneho celoživotného vzdelávania má význam z toho dôvodu, že ľuďom umožňuje zvládnuť prechod z jedného zamestnania do druhého.

- (19) Určitý pokrok sa dosiahol v súvislosti s poskytovaním rovnakých príležitostí na účasť na kvalitnom vzdelávaní a odbornej príprave, keďže flámsky a francúzsky hovoriace spoločenstvá postupne zavádzajú školské reformy. V oblasti vzdelávania stále pretrvávajú veľké dlhodobé nerovnosti aj napriek dosiahnutiu dobrých priemerných výsledkov v medzinárodnom porovnaní. Výsledky v oblasti vzdelania 15-ročných žiakov poukazujú na značné rozdiely súvisiace so sociálno-ekonomickým zázemím a postavením migranta. Rozdiely vo výsledkoch medzi flámsky a francúzsky hovoriacimi spoločenstvami, ako aj nedostatočné zastúpenie znevýhodnených skupín medzi študentmi dosahujúcimi najlepšie výsledky vo vedných disciplínach, v čítaní a matematike, sú znepokojujúce. Veľké rozdiely vo výsledkoch medzi školami sú sprevádzané nerovnosťou v príležitostiach na vzdelávanie. Podiel absolventov terciárneho vzdelávania je vysoký. Ešte stále vidieť nerovnosti v prístupe ku kvalitnému vzdelávaniu, nedostatok zručností a regionálne rozdiely. Podiel absolventov v odboroch vedy, techniky a matematiky je jedným z najnižších v Únii a nedostatky v týchto oblastiach by sa mohli stať hlavnou prekážkou rastu a inovácie. Hoci je nedostatok učiteľov spôsobuje čoraz viac obáv, reformy odbornej prípravy učiteľov napredujú len pomaly. Vznikla potreba prispôsobiť kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov. Obe spoločenstvá, flámske i francúzsky hovoriace, sa pustili do zásadných reforiem svojich systémov vzdelávania. Vykonávanie týchto reforiem je naplánované na nadchádzajúce desaťročie, ako aj neskôr. Na konci roka 2017 však Flámsko prijalo rozhodnutie odložiť nadobudnutie účinnosti kľúčových opatrení týchto reforiem o jeden rok. Vplyv reforiem i opatrení bude do veľkej miery závisieť od ich účinného vykonávania a sledovania.
- (20) Na uvoľnenie reštriktívneho regulačného rámca v oblasti služieb sa prijali iba obmedzené reformy. Flámsko zrušilo právny predpis upravujúci zakladanie živnosti v prípade vybraného počtu remeselných povolání. V prípade niektorých profesionálnych služieb však pretrvávajú vysoká miera regulácie. V dôsledku toho je hospodárska súťaž v týchto sektoroch utlmená a miera prieniku nových podnikov prichádzajúcich na trh je nízka. V sektore stavebníctva sú zavedené horizontálne systémy udeľovania povolení na prístup na trh stavebníctva a získavanie stavebných povolení zostáva zložitá aj napriek opatreniam, ktoré sa prijali v posledných rokoch. Miery úbytku podnikov v belgickom sektore stavebníctva sú výrazne pod priemerom Únie, čo môže naznačovať, že sektor trpí nedostatočnou hospodárskou súťažou. To má vplyv aj na dokončenie dôležitých projektov v oblasti infraštruktúry. Významné obmedzenia existujú aj v oblasti poskytovania služieb železničnej a cestnej dopravy. Nízky rast produktivity v belgickom hospodárstve je do veľkej miery podmienený nízkym rastom produktivity v sektore služieb. Regulačné obmedzenia majú takisto nepriaznivé účinky presahovania na používateľov týchto služieb, a to najmä v spracovateľskom priemysle. Hlbšie štrukturálne reformy v kľúčových sektoroch služieb by pomohli podporiť rast produktivity, ktorý je nevyhnutný na zabezpečenie budúceho hospodárskeho rastu, ako aj udržateľnosti verejných financií.
- (21) Obmedzený pokrok sa dosiahol aj pri zlepšovaní fungovania maloobchodného sektora. Aj napriek nedávnym reformám regulačné obmedzenia ešte stále zaťažujú výkonnosť tohto sektora a bránia investíciám. Ceny mnohých kategórií výrobkov sú aj naďalej vyššie ako v susedných krajinách. Väčšie úsilie je potrebné vynaložiť aj na to, aby bolo podnikateľské prostredie súťaživé a priaznivé pre investície, vďaka čomu by spotrebiteľia mohli mať väčší výber výrobkov a nižšie ceny. V apríli 2018 Komisia navrhla osvedčené postupy s cieľom usmerniť reformy členských štátov v maloobchodnom sektore.
- (22) Podnikateľské výsledky Belgicka zostávajú na nízkej úrovni, a to napriek niektorým reformám uskutočneným v posledných rokoch a nedávnym opatreniam, ktorých vplyv treba ešte posúdiť. Podnikateľská dynamika je nízka, pretože miera zakladania podnikov je jednou z najnižších v Európe a ďaleko zaostáva za priemerom v Únii spolu s nízkou mierou likvidácie. Navyše aj administratívne zaťaženie podnikov zostáva naďalej vysoké a vyznačuje sa zložitými postupmi, ako aj nízkou úrovňou regulačnej istoty.
- (23) V oblasti digitálnych verejných služieb dosahuje Belgicko priemerné výsledky. Belgicko na rozdiel od svojej celkovej dobrej situácie v oblasti rozvoja digitálneho hospodárstva dosahuje iba priemernú úroveň v oblasti digitálnych verejných služieb. Federálna štruktúra Belgicka prináša osobitné výzvy, ktorým musí krajina čeliť pri zavádzaní jednotných celonárodných služieb elektronickej verejnej správy. Rôzne systémy, ktoré nie sú nevyhnutne interoperabilné, vytvárajú straty spôsobené ich nedostatočnou kompatibilitou. Naďalej pretrvávajú vážne obavy o súdny systém, najmä pokiaľ ide o oneskorené činnosti, digitalizáciu a spoľahlivosť, porovnateľnosť a jednotnosť súdnych údajov. Pri zavádzaní iniciatív zameraných na digitalizáciu určitých súdnych služieb na všetkých súdoch, ako napríklad elektronická schránka alebo elektronická podateľňa, sa zaznamenal časový sklz. Kým sa však tento jednotný kódovací systém nebude uplatňovať na všetkých súdoch, spoľahlivosť a porovnateľnosť údajov o efektívnosti súdnych konaní bude len obmedzená.
- (24) Napriek nedávnym reformám je belgický daňový systém naďalej zložitý. Reformou dane z príjmov právnických osôb sa znížila zákonná sadzba a prispeje sa k zjednodušeniu systému. Napriek tomu však pretrvávajú početné výnimky a deformačné stimuly, na čo poukazuje rastúci trend v celkovej výške daňových úľav. Mohla by sa ešte viac využívať možnosť presunu daňového zaťaženia tak, aby sa viac podporil rast. Príjmy z environmentálnych

daní patria stále medzi najnižšie v Únii. Zároveň existuje výrazný potenciál pre skutočný „ekologický“ presun daňového zaťaženia, ktorým sa má okrem iného odstrániť priaznivé daňové zaobchádzanie so služobnými vozidlami, ktoré prispievajú k znečisťovaniu ovzdušia, dopravným zápcham a emisiám skleníkových plynov.

- (25) Pri riešení problému dopravného preťaženia sa dosiahol len obmedzený pokrok. Na mobilitu negatívne vplyva nedostatok verejných investícií do infraštruktúry, deformačné daňové stimuly a nedostatočná hospodárska súťaž v oblasti dopravných služieb, čo spôsobuje veľké preťaženie a brzdí rast produktivity. Dopravné preťaženie na cestách sa z roka na rok zhoršuje, pričom odrádza zahraničných investorov a prináša so sebou vysoké sociálne, hospodárske a environmentálne náklady. Dokončenie a zdokonalenie železničnej a cestnej dopravnej infraštruktúry je najnaliehavejšou výzvou, a to najmä v okolí a vo vnútri Antverp a Bruselu. Významné obmedzenia sú príznačné aj pre oblasť služieb železničnej a cestnej dopravy. Príslušné orgány môžu podporiť efektívnejšie využívanie existujúcej infraštruktúry a prechod na iné druhy dopravy, konkrétne prechod z individuálnej dopravy na kolektívnejšie a nízkoemisné alternatívy.
- (26) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2018 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Belgicka, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2018. Zároveň posúdila program stability na rok 2018, národný program reforiem na rok 2018 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Belgicku v predchádzajúcich rokoch. Komisia zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Belgicku, ale aj rozsah ich súladu s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.
- (27) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2018 a jej stanovisko <sup>(1)</sup> je zohľadnené najmä nižšie v odporúčaní 1,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko v rokoch 2018 a 2019 prijalo opatrenia s cieľom:

1. zabezpečiť, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2019 nepresiahne 1,8 %, čo zodpovedá ročnej štruktúrálnej úprave vo výške 0,6 % HDP. Využiť neočakávané zisky na urýchlenie zníženia miery zadlženosti verejnej správy. Pokračovať v plánovaných dôchodkových reformách a obmedziť predpokladaný nárast výdavkov na dlhodobú starostlivosť. Pokračovať v úplnom vykonávaní dohody o spolupráci z roku 2013 s cieľom koordinovať fiškálne politiky na všetkých úrovniach verejnej správy. Zlepšiť efektívnosť a štruktúru verejných výdavkov na všetkých úrovniach verejnej správy, aby sa vytvoril priestor pre verejné investície, a to najmä prostredníctvom preskúmania výdavkov.
2. Odstrániť demotivačné faktory, ktoré odrádzajú od práce, a zvýšiť účinnosť aktívnych politík trhu práce, najmä v prípade nízkokvalifikovaných osôb, ľudí s migrantským pôvodom a starších pracovníkov. Pokračovať v reformách vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj prostredníctvom podporovania rovnosti a zvyšovania podielu absolventov vo vedeckých, technologických, inžinierskych a matematických odboroch.
3. Znížiť regulačné a administratívne zaťaženie, aby sa stimulovalo podnikanie a zlepšovala hospodárska súťaž v oblasti služieb, a to najmä v oblastiach maloobchodu, stavebníctva a odborných služieb. Riešiť výzvy v súvislosti s rastúcou mobilitou, najmä prostredníctvom investícií do novej alebo existujúcej dopravnej infraštruktúry a posilnením stimulov podnecujúcich využívanie kolektívnej a nízkoemisnej dopravy.

V Bruseli 13. júla 2018

*Za Radu*  
*predseda*  
H. LÖGER

---

<sup>(1)</sup> Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.